

Krievi nekrīt no debesīm

Neatkarīgā Rīta Avīze | 11.11.2005.

Viktors Avotiņš

Šķiet, gaidām, ka no Kremļa šurp brauks latvieši. Bet, ak tu brīnums, brauc krievi. Vieni krievi.

Arī otrdien Baltijas foruma saaicinātie eksperti – politiķi, zinātnieki, žurnālisti – vairāk gribēja izmērīt, cik tad Krievijas prezidenta administrācijas ietvaros pastāvošās starpreģionālo un kultūras sakaru ar ārvalstīm pārvaldes priekšnieks Modests Koļerovs atbilst mums komfortabliem stereotipiem nekā izvērst foruma piedāvāto diskusiju Latvijas – Krievijas attiecības: problēmas un perspektīvas. Faktiski diskusija vairāk izvērtās par Koļerova kunga preses konferenci. Krievu avīzes ne bez pamata jau paspējušas atzīmēt, ka šādā kontekstā citu ekspertu vidū izcēlās Aleksandrs Kiršteins un Aivars Garda.

Tie abi demonstrēja savu zināmo nostāju (Abrene, nepilsoņu repatriācija), kas padarīja loģisku Krievijas amatpersonas sacīto, ka ultimātus Krievijas vara neizskatīs, ka mēs varam palikt pie sava nacionālos un vēsturiskos jautājumos, bet arī Krievija šajos jautājumos paliks pie sava. Ja Latvijas vēstnieks Krievijā Andris Teikmanis viņam sacījis – "nulles varianta" nebūs nekad, tad arī viņš sakot, ka – otrreizējas grēku nožēlas nebūs nekad. Pretenzijas padomju režīma sakarā esot taisnīgi izvirzīt visām bijušajām PSRS republikām. Ne tikai Krievijai. Repatriācijas, "atgriešanās tiesības – tās ir tiesības, brīvas izvēles tiesības, nevis etniskās tīrīšanas aspekts, uz kā balansē jūsu (Gardas – V.A.) nostāja".

Iespējams, Modestam Koļerovam bija izdevīgi sarunas sākumā dzirdēt nostāju, pret kuru neko citu kā pozu nav vajadzības ieņemt. Jo arī viņš, spriežot pēc atbildēm, nebija atvedis uz Rīgu secīgu abu valstu attiecību risinājuma scenāriju. Viņš vairāk zināja, kas būtu jādara Latvijai, bet atbildes uz jautājumiem par praktisko Krievijas rīcību bija aptuvenas. Tiesa, viņš jau sākumā uzsvēra – vizīte Rīgā radījusi iespaidu, ka palikšana katram pie savas vēsturisko un nacionālo jautājumu izpratnes, neatkāpšanās no principiem tomēr netraucēs praktisko problēmu risināšanu.

Turklāt Koļerovs izteica vairākas interesantas atziņas, no kurām, var izlobīt, ka: Krievijas politika attiecībās ar Latviju elastīgāka nekļūs; Krievija attiecības ar Latviju vēl uzsvērtāk argumentēs ar "Eiropas vērtībām" un vēl striktāk kārtos šīs attiecības caur Briseli; varas centralizācija Krievijā tiešām izskaidrīs selektīvu politiku attieksmē pret Latviju: "es – Kremļa pārstāvis, es – vislabākais Kremļa pārstāvis"; Krievija mainīs savu stratēģisko vektoru (arī tranzīta) virzienus (akcents, ka Krievijas biznesa interesēs Latvijai arī līdz šim nav bijusi centrālā vieta, šobrīd nez vai var un varēs runāt par šīs intereses kritumu, taču var runāt par izmaiņām kopējā ainā, jo notiek tranzīta plūsmu pārorientācija uz Ziemeļiem un Tālajiem Austrumiem)... Bieži tika cilāts Kaļiņigradas gubernatora Boosa piedāvājums krieviem doties uz viņa apgabalu. Jautāts, vai sakarā ar demogrāfisko bedri mūs negaida sacensība par cilvēkresursiem, Koļerovs teica, – jā, mūs gaida stingra konkurence darbaspēka dēļ.

Koļerovs atzina, ka mūsu spriedumi par Krievijas mediju oficiālo angažētību esot veidoti, skatoties tikai pāris TV kanālus. Krievijas prezidents Vladimirs Putins trešo termiņu prezidents nebūšot, bet Vaira Viķe-Freiberga par ANO ģenerālsēkretāri bez saskaņošanas ar Krieviju netikšot. Spriežot pēc atbilžu satura, Modestam Koļerovam šis bija zondāžas brauciens, kurā vērot reakcijas uz muskulatūras demonstrējumiem, lai pēc tam mājās lemtu, kādu konstruktivitāti attiecībās ar to Latviju izvēlēties.